ORĘDOWNIK
POWIATU BYDGOSKIEGO

Orędownik powiatu bydgoskiego wychodzi raz tygodniowo i to w środę. — Przedpłata miesięczna tak w miejscu jak i na poczcie zł 1,25.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 15 gr za miejsce 1-łam. milimetr. szer. 36 mm. — Administracja: Bydgoszcz, Dr. Emila Warmińskiego 13 — Tel. 1251

Nr. 9 | Bydgoszcz, dnia 19 lutego 1930 r. | Rok 79

39

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Ustawa
z dnia 22-go marca 1929 r. o zmianie nazwisk hańbiących, ośmieszających lub nielicujących z godnością człowieka.

Art. 1. Obywatel Polski, posiadający nazwisko hańbiące, ośmieszające lub nielicujące z godnością człowieka, ma prawo zmienić to nazwisko według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. Zezwolenie na zmianę nazwiska udziela wojewódzka władza administr. ogólnej. O udzielonem zezwoleniu należy zawiadomić właściwy urząd stanu cywilnego celem dokonania wpisu w odpowiednich aktach stanu cywilnego.

Art. 3. Osoba, ubiegająca się o zmianę nazwiska winna wskazać nazwisko, które pragnie przybrać. Do podania należy dołączyć metrykę urodzenia i dowód obywatelstwa polskiego.

Art. 4. Podanie o zmianę nazwiska oraz akt zezwolenia na zmianę nazwiska w myśl niniejszej ustawy osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie, znany wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, wolne są od opłat stemplowych.

Art. 5 Ogłoszenie o zamierzonej zmianie nazwiska oraz o udzielonem zezwoleniu na zmianę nazwiska winny być umieszczone w „Monitorze Polskim“.

Koszt powyższych ogłoszeń, o ile dotyczą osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, pokrywa Skarb Państwa.

Art. 6. W ciągu dni 30 od dnia ogłoszenia w „Monitorze Polskim“ o zamierzonej zmianie nazwiska wolno z ważnych powodów zgłosić sprzeciw do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. W razie zgłoszenia sprzeciwu przez osoby takiego samego nazwiska, które proszący przybrać zamierza, zezwolenie nie może być udzielone.

Art. 7. Wojewódzka władza administracji ogólnej odmówi zezwolenia na przybranie nazwiska historycznego, popularnego lub rozpowszechnionego oraz w tych wypadkach, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że ubiegający się o zmianę nazwiska czyni to w zamiarze ułatwienia sobie przestępstw lub ukrycia swojej tożsamości.

Art. 8. Z chwilą doręczenia aktu zezwolenia na zmianę nazwiska, prawo do używania nowego nazwiska uzyskuje proszący, jego żona i te dzieci, które w chwili wniesienia podania nie były pełnoletnie; zaś dzieci pełnoletnie tylko w tym wypadku, jeśli do prośby o zmianę nazwiska się przyłączyły.

Art. 9. Postanowienia ustawy niniejszej nie uchylają mocy obowiązującej ustawy z dnia 24 października 1919 r.

w przedmiocie zmiany nazwisk (Dz. U. R. P. nr. 88 poz. 478).

Art 10. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu lat dziesięciu.

Prezydent Rzeczypospolitej: I. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów: K. Bartel.
Minister Spraw Wewnętrznych: H. Jozewski.

40

Rozporządzenie Wojewody Poznańskiego

z dnia 30 stycznia 1930 r.

o zwalczaniu wścieklizny u zwierząt.

Ze względu na obecny stan zarazy wścieklizny na obszarze Województwa Poznańskiego, celem powstrzymania dalszego jej szerzenia się i rychłego tłumienia, zarządzam na podstawie art. art. 16, 70 i 93 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r., o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. nr. 77, poz. 673) i dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P nr. 19 poz. 167) co następuje:

§ 1.

a) We wszystkich gminach na obszarze Województwa Poznańskiego muszą być wszystkie psy, które liczą więcej niż 3 miesiące wieku — z wyjątkiem psów policyjnych, tj. będących własnością Policji Państwowej dla celów służbowych — znakowane, tj. zaopatrzone stale znaczkiem rozpoznawczym (blaszką metalową na obrożach lub na szorkach z nazwą powiatu, miejsca pochodzenia i numerem domu lub rejestracji psów) umożliwiającym wykrycie ich posiadacza.

b) Znaczków rozpoznawczych winien dostarczyć właścicielom psów zarząd gminy za opłatą należytości, zatwierdzonej przez Wydział Powiatowy.

§ 2.

a) Wszystkie zarządy gmin obowiązane są prowadzić rejestr wszystkich psów, które liczą ponad 3 miesiące wieku, znajdujących się na obszarze gminy i utrzymywać je w dokładnej ewidencji.

b) Właściciele psów obowiązani są zgłaszać w ciągu dni 8-miu w dotyczącym urzędzie gminnym o każdym przybytku i ubytku, tudzież o każdej zmianie, zaszłej w stanie psów ponad 3 miesiące wieku, znajdujących się w ich posiadaniu, podając wiek, maść, rasę, i rodzaj psów.

c) W razie zagubienia znaczka, winien posiadacz psa postarać się o nowy znaczek w zarządzie gminy, który każde wydanie znaczka i zmianę numeru uwidoczni w rejestrze psów.

§ 3.

Zarządzenie, tyczące się znakowania i rejestracji psów, należy stosować również względem psów, wprowadzonych do gminy czasowo, jeśli liczą więcej niż 3 miesiące wieku i przebywają na obszarze gminy dłużej niż 8 dni.

§ 4.

Zarządy gmin obowiązane są przeprowadzać co najmniej raz na kwartał rewizję dla stwierdzenia, czy wszystkie psy w gminie są zarejestrowane i znakowane.

§ 5.

Przekroczenia powyższych zarządzeń niniejszego rozporządzenia, która nie wykluczają zastosowania innych, niestojących z niemi w sprzeczności środków ochronnych i tłumiących zarazę, przewidzianych w rozporządzeniach powołanych na wstępie, karane będą na zasadzie postanowień rozdziału VII. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. (Dz U. R. P. nr. 77 poz. 673).

§ 6

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 15 dni po jego ogłoszeniu w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim.

Równocześnie uchylam tut. rozporządzenie z dnia 15 października 1928 r. l. dz. 26687/28 I., tyczące się zwalczania wścieklizny u zwierząt (Pozn. Dzien. Wojew. nr. 42 poz. 532 z 1928 r).

Wojewoda (—) Raczyński.

Powyższe rozporządzenie podaję do ogólnej wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 10 lutego 1930 r.

Starosta Powiatowy
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

41

W sprawie zamianowania urzędników stanu cywilnego na obwód Sicienko.

Dekretem Pana Wojewody Poznańskiego z dnia 13 stycznia br. l. dz. 40122 I. zostali zamianowani na obwód Sicienko powiatu tutejszego:

a) p. Józef Buda, wójt z Sicienka urzędnikiem stanu cywilnego,

b) p. Paweł Ciszewski z Sicienka I. zast. urzędnika stanu cywilnego,

c) p. Michał Baumgard z Wojnowa II. zast. urzędnika stanu cywilnego.

Nominację dotychczasowego urzędnika stanu cywilnego p. Antoniego Serówkę i I. zastępcę urzędnika stanu cywilnego p. Stanisława Przybylskiego z Sicienka odwołuje się.

Bydgoszcz, dnia 8 lutego 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

L. dz. 419/30 IV.

42

Na podstawie ust. 125 ordynacji dla gmin wiejskich z dnia 3 lipca 1891 r. zatwierdziłem pana nadleśn. Kazimierza Szulisławskiego z Żołędowa na I. zastępcę przewodniczącego obszaru dworskiego Żołędowo.

Bydgoszcz, dnia 6 lutego 1930 r.

Starosta Powiatowy
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

L. dz. 1219/30 ST. VII.

43

Licytacja

wyciętych drzew szosowych i gałędzi odbędzie się jak następuje:

We wtorek dnia 25 lutego br.:

1. **w Mąkowarsku w lokalu p. Bryckiego** o godz. 10 tej na wycięte jesiony i gałęzie w km 29,6—41,6 szosy Koronowo—Mąkowarsko—Sępólno i gałęzie grabowe km 1,7—2,7 szosy Mąkowarsko—Motyl,
2. **w Buszkowie w lokalu p Olejnika** o godz. 12-tej na wycięte jesiony i gałęzie w km 23,3—29,6 szosy Koronowo—Mąkowarsko,
3. **w Koronowie w lokalu p. Nowaka** o godz. 15-tej na wycięte jesiony w km 21,5—22,3 szosy Koronowo—Mąkowarsko,
4. **w Gościeradzu w lokalu p. Saganowskiego** o godz. 17-tej na wycięte gałęzie lipowe i jesionowe w km 10,7—16,1 szosy Bydgoszcz—Koronowo.

W piątek dnia 28 lutego:

1. **w Wudzynie w lokalu p. Drewki Reinholda** o godz. 12-tej na wycięty dąb i gałęzie lipowe i jesionowe w km 10,1—16,4 szosy Koronowo—Kotomierz,
2. **w Aleksandrowie (Czerwonej karczmie)** o godz. 15-tej na wycięte gałęzie dębowe w km 14,8—16,1 szosy Bydgoszcz—Świecie.

Bydgoszcz, dnia 17 lutego 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

L. dz. 407/30 Z. D.

44

Wycofanie z ruchu pojazdów mechanicznych.

W myśl § 26 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 27-go stycznia 1928 roku, o ruchu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. nr. 41, poz. 396) pojazdy mechaniczne, których dowody rejestracyjne utraciły swą ważność, winny być przez wojewódzką władzę administracji ogólnej po upływie terminu tej ważności wycofane z ruchu.

Z względu na to, że sam akt wycofania z ruchu pojazdu mechanicznego oznaczony jest w sposób wskazany w powołanym wyżej przepisie prawnym, na podstawie upoważnienia Pana Wojewody Poznańskiego zarządzam wycofanie z ruchu wszystkich pojazdów mechanicznych, mających stałe miejsce postoju na terenie tutejszego powiatu, a których dowody rejestracyjne utraciły swą ważność jak i pojazdów niezaopatrzonych dotychczas w omawiane dowody rejestracyjne.

Ponieważ znaczna część właścicieli pojazdów mechanicznych, a w szczególności pojazdów przeznaczonych do użytku publicznego, dotychczas nie zgłosiła dowodów rejestracyjnych do przedłużenia ich ważności, poleciłem do bezwzględnego wykonania powyższego przystąpić z dniem 15 lutego br.

Podając powyższe do wiadomości, **przestrzegam, że opieszałość właścicieli pojazdów pociągnie za sobą nietylko nakładanie kar administracyjnych w myśl § 112 powołanego rozporządzenia, lecz i pobieranie opłaty za ponowną rejestrację według stawek podanych w ust. 1 § 104 odnośnego rozporządzenia.**

W przyszłości termin wykonania niniejszego zarządzenia ustalam na koniec roku kalendarzowego, wobec czego przedłużenie terminu ważności dowodów rejestracyjnych winno nastąpić w przyszłości jeszcze przed upływem ważności takowych.

Bydgoszcz, dnia 6 lutego 1930 r.

Starosta Powiatowy
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

L. dz. 910/30 IX.

45

Pismo okólne.

Do wszystkich Rad Szkolnych, pp. panów Kierowników szkół i pp. Nauczycieli w powiecie.

Przy wizytacji szkół zauważyłem, że we wszystkich szkołach dzieci myją ręce w wodzie nalanej do miednicy, która nie bywa zmienioną

dla każdego dziecka oddzielnie. Przez mycie rąk, a często i twarzy w wodzie nieczystej, rozszerzają się wśród dziatwy zakażenia, a w szczególności jaglica — tak też niestety było w dwóch większych szkołach powiatu, gdzie właśnie po myciu rąk w wodzie wspólnej, a zatem zanieczyszczonej, wybuchła jaglica.

Wobec powyższego zarządzam, aby we wszystkich szkołach powiatu zaprowadzono zbiorniki wody z kranami, z których woda przy myciu ściekałaby do niżej ustawionych naczyń zlewnych.

W ten sposób dzieci będą zawsze myły ręce i twarze w wodzie bieżącej i zostaną zabezpieczone od szerzącego się tą drogą zakażenia

Ponadto wkładam obowiązek na pp. Kierowników i Nauczycieli, aby wpłynęli na to, by jaknajwiększa ilość dzieci przyniosła do szkoły własne ręczniki do wycierania rąk po myciu, w celu uniknięcia wycierania we wspólne ręczniki.

Wszelkich szczegółowych danych w tym względzie udzieli na żądanie lekarz powiatowy.

Bydgoszcz, dnia 12 lutego 1930 r.

Za Starostę.

(—) Dr. Gaszyński, lek. powiatowy.

46

Okólnik.

V-ty Kurs Uzupełniający dla lekarzy p. t. „Gruźlica i walka społeczna z gruźlicą"

Przy poparciu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu Służby Zdrowia) Polski Związek Przeciwgruźliczy przystępuje do organizacji V-go Kursu Uzupełniającego dla lekarzy — mającego za zadanie przygotowanie lekarzy dla akcji przeciwgruźliczej, zwłaszcza lekarzy mających pracować w poradniach przeciwgruźliczych.

Obecny kurs 3-ch-miesięczny uwzględniać będzie w pierwszym rzędzie studje praktyczne, obejmie również cały szereg wykładów teoretycznych. Na zasadzie nabytego doświadczenia, w obecnym kursie zwiększona będzie liczba godzin wykładów teoretycznych, z dziedziny leczenia odmą sztuczną, leczenia sanatoryjnego, oraz z metod walki z gruźlicą na wsi itp. Każdy ze słuchaczy kursu będzie miał możność praktycznego zapoznania się z kliniką gruźlicy przez odbycie praktyki (Stagetu), w zakresie gruźlicy wewnętrznej, chirugicznej i dziecięcej, w klinikach Uniwersytetu Warszawskiego i na oddziałach szpitalnych. Nadto każdy słuchacz zaznajomi się dokładnie z techniką pracy w Warszawskich poradniach przeciwgruźliczych.

Dla ułatwiania odbycia kursu zostaną przyznane dla dziesięciu lekarzy stypendja zwrotne w terminie 5 lat, w wysokości 750,— zł. dla każdego uczestnika, nadto 14 lekarzy będzie mogło odbyć kurs bez żadnej opłaty za udział w kursie. Pierwszeństwo w otrzymaniu stypendjum będą mieli lekarze wydelegowani przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Dep. Służby Zdrowia). przez Towarzystwa Przeciwgruźliczei Kasy Chorych.

Wykłady teoretyczne będą dostępne dla wszystkich lekarzy, bez żadnego ograniczenia i bez opłat.

Kurs rozpocznie się dnia 17-go lutego br.

Podania należy składać pisemnie pocztą lub osobiście, w biurze Związku Przeciwgruźliczego, ul. Chocimska 24 (Państwowa Szkoła Higjeny) od godz. 10—3-ej do dnia 10-go lutego br.

Do podania należy dołączyć:

1. krótkie curriculum vitae, z podaniem dotychczasowej działalności,
2. zaświadczenie instytucji, która lekarza delegowała,
3. zobowiązanie do czynnego oddziału w akcji zwalczania gruźlicy przynajmniej przez 2 lata.

O przyjęciu na kurs decydować będzie Komisja Organizacyjna, poczem natychmiast wszystkim kandydatom wysłane będzie zawiadomienie.

Z ukończenia kursu wydane będzie zaświadczenie po uprzedniem złożeniu końcowego egzaminu.

Warszawa, dnia 15 stycznia 1930 r.

Dyrektor
Polskiego Związku Przeciwgruźliczego.
(—) Dr. M. Grodecki.

Prezes
Polskiego Związku Przeciwgruźliczego.
(—) Dr. F. Piestrzyński.

Powyższy okólnik podaję do wiadomości pp. lekarzy i praktykujących w powiecie bydgoskim.

Bydgoszcz, dnia 13 lutego 1930 r.

Za Starostę Powiatowego:

(—) Dr. Gaszyński, lek. powiatowy.

L. dz. 1363/30 II.

47

Obwieszczenie dla ludności.

Wprowadzona do lecznictwa w roku 1894 surowica przeciwbłonicza dziesięciokrotnie zmniejszyła śmiertelność na błonicę, nie wywarła jednak wpływu na zmniejszenie nasilenia epidemji błonicy. W ostatnim trzyleciu nasilenie błonicy wzrosło nadzwyczajnie, a mianowicie:

W 32 krajach całego świata zachorowało na błonicę:

w 1923	w 1924	w 1925	w 1926	w 1927	w 1928
347750	361156	347730	351506	393917	397762

Z poszczególnwch krajów zarejestrowano:
We Francji w 1923 — 11033, przyp. błon. w 1928 — 18.898.
W Anglji w 1923 — 40.009, przyp. błon. w 1928 — 61.134
W Czechach w 1923 — 3.150, przyp. błon. w 1928 — 12.444.
W Polsce w 1923 — 3.694, przyp. błon. w 1928 — 10.460.

Niezależnie od ilości zachorowań podnosi się znacznie ilość zgonów na błonicę.

W Polsce ilość zgonów była:
W roku 1923 — 426, w roku 1928 — 863.

Coraz częściej występują przypadki ciężkie, powodujące porażenia centralnego systemu nerwowego, choroby serca i nerek. W tych ciężkich zachorowaniach surowica przeciwbłonicza nie działa.

Akcja zapobiegawcza zapadalności na błonicę jest niezmiernie trudna, gdyż jak wykazują obserwacje epidemjologiczne, 90% przypadków błonicy jest spowodowane przez zakażenie się od tak zwanych nosicieli błonicy, a liczba tych ostatnich wynosi 3% ogółu ludności.

Aby przeciwdziałać rozszerzającej się pladze, wszystkie rządy cywilizowanych państw wprowadziły szczepienia ochronne, które są zupełnie dla ustroju dziecka nieszkodliwe i w 90% uodparniają dziecko, tak że zaledwie 10% z pośród dzieci szczepionych zapada na błonicę.

Akcja zapobiegawcza jest tak wielką, że w samym tylko New-Yorku szczepi się rocznie 125000 dzieci. a sama Francja uodporniła już z górą 1 000 000 swych dzieci.

Chcąc przyjść z pomocą zagrożonej szerzącą się klęską ludności, Departament Służby Zdrowia w Polsce postanowił przeprowadzić metodyczne szczepienia wszystkich dzieci w przedszkolach, szkołach, przytułkach i ochronkach.

W m. Bydgoszczy i w powiecie bydgoskim szczepienia te wprowadzone będą w najbliższym czasie przez lekarzy szkolnych, lekarzy ochron i przytułków, pod kierunkiem i kontrolą bakterjologiczną specjalisty-bakterjologa. Wszystkie zatem dzieci naszego grodu i powiatu będą mogły skorzystać z dobrodziejstwa nauki i uchronić się od grożącego im nieszczęścia.

Aby jednocześnie uodpornić dzieci od błonicy (dyfterji) i płonicy (szkarlatyny), Państwowy Zakład Hygjeny wprowadził do akcji zapobiegawczej szczepionkę mieszaną zawierającą anatoksynę błoniczą i płoniczą, t. zw. szczepionkę B. P. Szczepionka ta jest dla ustroju dziecka absolutnie nieszkodliwa, nie wywołuje żadnych powikłań i przytem zabezpiecza dzieci przed zachorowaniem na całe życie, nie ma więc potrzeby szczepienia tego po pewnym czasie powtarzać jak to ma miejsce przy uodpornieniu przeciwko durowi brzusznemu, lub ospie.

Szczepienia odbywać się będą zupełnie bezpłatnie. O dniu rozpoczęcia szczepień nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Bydgoszcz, dnia 15 lutego 1930 r.

Za Starostę Powiatowego.

(—) Dr. Gaszyński, lek. powiatowy.

L. dz. 1602/30 ST. II.

48

Wolne miejsca w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy i ich Ekspozyturach.

P. U. P. P. Poznań: 2 kamieniarzy na głowacze z własnemi narzędziami.

P. U. P. P. Ostrów: 2 kowali od 1-go kwietnia na deputat, 2 ręczniaków od 1-go kwietnia na deputat, 1 stelmach od 1-go kwietnia na deputat, 1 kucharka, 2 służące.

Ekspoz. Gniezno: 3 fornali na deputat, każdy po 3 zaciężn., 9 służących na wioski pojedyńczo do gospodarzy, 10 podróżujących na artykuły chemiczne, 6 podróżujących do sprzedaży obrazów, 4 służące do miasta z gotowaniem.

Ekspoz. Chodzież: 5 parobków, 2 chłopaków względnie starszych ludzi do oprzętu bydła, 6 sług żeńskich do gospodarzy na wieś, 2 służące znające gotowanie do miasta.

Ekspoz. Nowy-Tomyśl: 1 samodzielny bednarz, który może od zaraz lub później objąć warsztat bednarski z wszelkiemi narzędzami i materjałami, warunki według ugody — gotówki potrzeba 2—2500,— zł., zgłoszenia pisemnie kierować do E. P. U. P. P., 4 służby żeńskiej do gospodarzy.

Ekspoz. Leszno: 4 ceramików specjalistów na wyroby doniczek, 2 włodarzy na deputat z 2 zaciężnikami, 4 fornali na deputat z 2 zaciężnikami, 2 szwajcarów z własnymi pomocnikami, 2 kucharki

do hotelu, 10 służących do gospodarzy, 5 parobków młodszych.
Ekspoz. Kępno: 6 parobków do gospodarzy na wieś, 6 sług żeńskich do gospodarzy na wieś, 5 fornali na deputat od 1-go kwietnia 1930 r., 1 kołodziej na deputat od 1-go kwietnia 1930 r., 1 człowiek do świniarni na deputat od 1-go kwietnia 1930 r.

Wolne miejsca dla terminatorów.

P. U. P. P. Poznań: 1 uczeń ślusarski.
Ekspoz. Leszno: 1 uczeń stolarski, 1 uczeń piekarski, 1 uczeń kupiecki.

Bydgoszcz, dnia 12 lutego 1930 r.

Starosta Powiatowy
w z. (—) Dąbrowski, referendarz.

L. dz. 1225/30 ST. V.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu Bydgoszcz, ulica Dr. Emila Warmińskiego 13
Za dział nieurzędowy odpowiedzialny A. Mamach w Bydgoszczy.